

Sarotherodon melanotheron - Feketetorkú tilápia

ELSŐ LEÍRÓJA:	Rüppell, 1852
CSALÁD:	Cichlidae
MÉRET:	25 cm
C°:	24-28
pH°:	7-8
Nk°:	10-20
HELYIGÉNY:	200 liter
VISELKEDÉS:	közepesen békés
TÁPLÁLÉK:	mindenevő
TARTÓZKODIK?	alsó- és középső szint
ÉLETTARTAM:	6-8 év
TERM.VÉD.:	felméretlen

Sarotherodon melanotheron

Feketetorkú tilápia

(Rüppell, 1852)

TOVÁBBI KÉPEK:

TÉRKÉP (MAP); ELTERJEDÉSI TERÜLETE:

Térkép még nem készült az adatlaphoz, feltöltése folyamatban!

Nyugat- és Északnyugat-Afrikában széles körben elterjedt, megtalálható többek között Szenegál, Kamerun, Nigéria, Togo, Libéria, Guinea, Bissau-Guinea, Gambia, Elefántcsontpart, Benin, Mauritánia, Kongói Demokratikus Köztársaság, Kongó, Ghána és Sierra Leone partvidékein.

Fő élőhelyei a folyótorkolatok, lagúnák és mangrovemocsarak, de időnként édesvízi folyókba is felúszik.

KÜLALAK ÉS JELLEGZETESSÉGEK LEÍRÁSA:

Klasszikus sügér-formájú bölcsőszájú hal, feje gömbölyded, lekerekített, álla nem túl csúcsos. Alapszínezete ezüstsötét, legjellegzetesebb külső sajátja a mélyfekete torka, mely mindkét ivarra jellemző. Egy fekete foltot találunk még a kopolyúfedő felső részén, illetve egyet a homlokon. A test oldalán esetenként halvány szürkés sávok előfordulhatnak. Az úszók az esetek többségében színtelenek, a farkúszón néha halvány bordó színezettség előfordul. Egyes példányok - főleg nászidőszakban - aranyárgás színt is ölthetnek oldalukon. Ikráfoltokat nem viselnek a hímek fark alatti úszójukon.

Az ivarok megkülönböztetése kimondottan nehéz sügér létükhöz képest, a nőstényeknek kicsit kerekesebb az orra, és biztosabb pontot ad még, hogy szintúgy a nőstények kopolyúfedője áttetsző, ennél fogva a kopolyúlemezek pirosas színe látszódik.

TARTÁSA ÉS TENYÉSZTÉSE:

A feketetorkú tilápia egy igazi különlegesség az afrikai bölcsőszájú halak rokonsági körében, ugyanis teljes egészében a felső vízi környezethez alkalmazkodott. Bár hosszabb-rövidebb ideig édesvízben is megél, számára egyértelműen a brakkvízi közeg a megfelelő. Hosszú távú tartása során legalább 5 ezrelékes sókoncentrációjú vizet biztosítsunk számára, de leginkább ajánlatos a 10-15 ezrelékes (azaz 10-15 g tengeri só / liter víz) brakkvíz. További érdekesség, hogy gyakorlatilag tengeri közegben is tartható, a tengeri (vagy ahhoz közelítő) sótartalmat is gond nélkül bírja. Huzamos ideig édesvízben tartva azonban visszamarad a fejlődésben, törpenövésű és betegségekre fokozottan hajlamos lehet.

A legnagyobb mért testhossz a faj esetében 28 cm volt, de ezt nagyon ritkán éri el, 18-25 cm közötti testnagyság az általánosan gyakori. Ha bőséges táplálékot és kellő helyet biztosítunk nekik, akkor viszont megközelíthetik a potenciális méretmaximumot. Egyébként a 6 cm-es méretű halak már ivarérettek. Tartásukra a minimum a 200 liter – ekkora medencében leginkább egy párt helyezünk el. Természetesen fiatal halakból több is kerülhet egy ekkora akváriumba, de ivarérettségük elérésekor ügyeljünk rá, hogy tudjuk szétválasztani őket, nehogy kárt tegyenek egymásban. Társíthatóságuk egyébként nem problémás – sok rokon tilápiához képest nyugodtabb, békésebb viselkedésűek, a hasonló méretű halakkal (pl.: árgushalak, díszholdhalak, stb.) remekül kijönnek. Persze a társhalak mennyiségét és fajtát figyelembe véve válasszunk kellően tágas akváriumot. Fajon belül azonban előfordulhatnak civakodások, territoriális harcok – ivarérett, ikrázó pár mellett egy pár száz literes akváriumban nem túl szerencsés több példányt gondozni. Ívási időn kívül egyébként szívesen verődnek csoportokba, de ha huzamosan ennyi halat kívánunk együtt tartani, rendkívül tágas akváriumra lesz szükség, mert ikrázáskor nem tűrik meg a közelükben a fajtársakat.

Talajnak érdemes finom homokot választani, s bár nem kimondottan nagy talajrendező, ez lehetőséget ad nekik némi környezet-formálásra. Nyugodtan helyezünk be sziklákat, barlangokat és fákat, melyek búvóhelyeket és a territórium kijelölésére alkalmas tereptárgyakat jelentenek. Növényt nem érdemes telepíteni akváriumukba. Bár küllemre hasonlítanak a nyugat-afrikai folyami sügérfélékre (pl.: meggyhasú sügér), melyek ragadozó lévén jól tarthatóak sűrűn növényesített akváriumban, a Sarotherodonok bizony komoly kárt tesznek a vízinnövényekben. Mindenevők, s akárcsak a szorosabb rokonsági körükbe tartozó tilápia fajok, bizony nem kímélik a legtöbb vízi vegetációt, talán csak az Anubiasok tudnak ellenállni kártételüknek. Mint a legtöbb brakkvízi hal, viszonylag kemény (10-20 °nk) és kissé lúgos (7,5-8 pH) kémhatású vizet kedvelnek. Fűtsük medencéjüket kb. 25-26 °C-on. A túl erős vízmozgást kerüljük, de a rendszeres részleges vízcseréről ne feledkezzünk meg.

Mint a vízínövények kapcsán tett ajánlásunkból kiderült, abszolút mindenevők. Ennek velejárója, hogy táplálásuk az esetek túlnyomó többségében a legkisebb problémával sem jár, elfogadnak jóformán bármilyen akváriumi eleséget. Etetésük alapját képezhetik lemezes vagy granulált száraz díszhaltápok, de érdemes ezt kiegészíteni élő vagy fagyasztott állati eredetű táplálékkal (pl.: sórák, sügér mixek). Külön ügyeljünk arra, hogy rendszeresen hozzájusson növényi táplálékhoz, például spirulina alapú száraz tápok, Malawi-tavi mbuna eleségek, forrázott zöltségek.

A nőstények orra kissé kerekesebb, kopolyúfedőjük pedig áttetsző, amin keresztül a pirosas kopolyúlemezek látszanak. Szaporodásbiológiájuk nagyon érdekes! A Cichlidae családot, vagyis a sügérek többségét – már ha bölcsőszájú halakról van szó – az anyai szájköltés jellemzi. Ehhez képest a feketetorkú tilápia az apai szájköltés klasszikus példája (rajta kívül ez jellemző például vadbettáknál, csontnyelvű halaknál, harcsáknál). Íváskor a nőstény az aktívabb, jellemzően ő kezdeményez (ez is ritkaság a sügéreknél), sőt, az ívógödröt is ő ássa ki (a tenyészakváriumban éppen ezért célszerű a finom homok). Az ikrarakás viszonylag gyorsan zajlik, a hím megtermékenyíti az ikrákat, majd ezután veszi fel őket a szájába. Ez az oka annak is, hogy a hím nem visel ikrafoltokat a farok alatti úszóján, hiszen más fajoknál az a nőstény megtévesztésére szolgál – amikor megpróbálja a nőstény azokat az ikrákat is szájába venni, olyankor történik a megtermékenyítés. Miután az ívás lezajlott, a hím a szájába gyűjti az ikrákat, és egészen a kishalak elúszásáig gondosan törődik velük. A nőstény ebben a folyamatban már semmilyen szerepet nem vállal. A kelési idő 4-6 nap, és további néhány hét még, mire a hím elengedi őket. Az ekkor szabadon úszó kishalak már képesek a frissen kelt sórákot, banánférget elfogyasztani, amivel jól nevelhetőek. A forgató hímet érdemes lehet elkülöníteni, a kishalak elúszását követően ő is eltávolítható.

A feketetorkú tilápiának több alfaja is ismert. Amerika egyes részein inváziós fajnak számít: a szándékosan telepített, illetve a felelőtlenégből kidobott hobbiállatoknak köszönhetően helyenként a hal-biomassza akár 90%-át is kitehetik. Hawaii környékén még a tengerben is megtelepedett, ahol szaporodni képes. Ahol nagyon elszaporodnak, ott az őshonos halállományt fenyegetik, mert betegségeket is terjesztenek és falánkságuk és szaporaságuknak köszönhetően az őshonos fajok gyakran alulmaradnak a versenyben.

EGYÉB ELNEVEZÉSEK:

syn: *Tilapia heudelotii*, *Tilapia leonensis*, *Sarotherodon leonensis*, *Chromis macrocephalus*, *Melanogenes macrocephalus*, *Tilapia multifasciata macrostoma*, *Chromis microcephalus*, *Sarotherodon melanotheron paludinosus*, *Tilapia rangii*.

Eng: Blackchin tilapia, Blakchim mouthbrooder.

Egyéb köznevei: Schwarzkinnmaulbrüter, Vestafrikansk mundruget, Mustaleukatilapia, Tilapia wielkoglowa.

KATEGÓRIÁK:

[Akváriumi halak](#), [Brakkvízi halak](#)

KULCSSZAVAK:

[Cichlidae](#), [Sarotherodon melanotheron](#), [1852](#), [Feketetorkú tilápia](#), [Akvárium halak](#), [Rüppell](#), [Brakkvízi halak](#)

JELLEMZŐK:

[mindenevő](#), [sárga vízi](#), [nagy \(több 200 liternél\)](#), [hosszú életű 6 év fölött](#), [féllúgos \(7.5-8 pH\)](#), [óriás méretű 20 cm fölött](#), [hőigényes \(25-30 °C\)](#), [Afrika](#), [alsó szint](#), [Atlanti országok](#), [kissé agresszív viselkedés](#), [Nyugat-Afrika](#), [közepes hőigényű \(20-25°C\)](#), [Niger](#), [közepesen keményvízi \(10-15°Nk\)](#), [átlátszó vízi](#), [növényt nem igényel](#), [keményvízi \(15-20 Nk°\)](#), [lassan mozgó vízi](#), [közepesen aktív mozgású](#).

FELHASZNÁLT IRODALOM, FORRÁSOK:

Frank Schäfer: **Brackwasserfische – Alles über Arten, Pflege, Zucht**

<https://www.seriouslyfish.com/species/sarotherodon-melanotheron-melanotheron/>

<https://www.fishbase.se/summary/1412> https://en.wikipedia.org/wiki/Blackchin_tilapia

Írta: Liziczai Márk

Katalógusba került: 2020-03-26 17:54:16

Legutolsó frissítés: 2020-03-26 23:08:52

Katalógus ID: 9932

Oldal linkje: <https://akvaristalexikon.hu/akvariumi-halak/brakkvizi-halak/sarotherodon-melanotheron.html>

© Akvarista Lexikon - Minden jog fenntartva